

Het Landschap ontwi

Voorzitter Wendy Raab neemt afscheid

kkelt door

INTERVIEW

Na 16 jaar actief geweest te zijn bij Het Limburgs Landschap neemt Wendy Raab afscheid. Een periode waarin veel veranderde, dit afscheid is dus een goede aanleiding voor een terugblik maar zeker ook voor een kijkje in de toekomst.

“Ik heb vanuit thuis het belang van natuur en landschap meegekregen. We woonden in Heerlen, later Landgraaf, dus was Zuid-Limburg ons wandelgebied. Toen we voor mijn werk bij de rechtbank terugkwamen naar Limburg en in Nederweert-Eind gingen wonen kwam daar Midden-Limburg bij. We kwamen naast Sarsven en De Banen te wonen, een gebied van Het Limburgs Landschap. Tijdens de jaarlijkse herfstwandeling van de rechtbank, dat jaar in het Geuldal, kwam ik in contact met het werk van Het Limburgs Landschap als organisatie. Ik werd gepolst of ik interesse had om bestuurslid te worden. Dat was in 2003. Ik heb veel zien veranderen, al is ontwikkelen een beter woord. Het is verbazend te zien hoe lang Het Limburgs Landschap moet volhouden om zaken te verwezenlijken. In 1992 begon het natuurherstel bij De Banen, dat is net een paar jaar terug pas afgerond. Limburgs Landschap is een lange termijn denker, precies zoals de natuur functioneert. Het agrarisch landschap rond Sarsven en De Banen heb ik de afgelopen jaren ook zien veranderen. Houtwallen, solitaire bomen en veel

Wendy Raab is in november afgetreden als voorzitter van Het Limburgs Landschap. Foto Zebra Fotostudio's, Egon Notermans.

De Kwegt bij Sarsven en De Banen. Foto Gerard Stals.

*“In het Sarsven en De Banen hebben we de lepelaars teruggekregen, maar op het boerenland hebben we wel brandnetels maar geen veldleeuweriken meer.” Lepelaar.
Foto Patrick Palmen.*

akkervolgens verdwenen. Ik begrijp heel goed dat boeren ook voor de dag van morgen moeten zorgen. Maar de band tussen boeren, voedsel en natuurlijk processen is verbroken. In de media gaat het dan over de tegenstelling tussen stad en platteland, maar er wonen op platteland ook veel mensen die zich zorgen maken. Het is fijn om te zien dat er bij Het Limburgs Landschap ook boeren komen die samen willen werken om zo tot duurzamere vormen van landbouw en veeteelt te komen. Al zijn het er nog te weinig om het verschil te maken voor de biodiversiteit, het is wel de weg die we moeten gaan.”

ONNATUURLIJKE SCHEIDING

“Er zijn gelukkig al positieve voorbeelden van samenwerking met de agrarische sector op bestuurlijk niveau zoals bij het Sarsven en De Banen en ook bij het Reigersbroek in Montfort. Alles heeft invloed op elkaar. Ik woon zelf op een hogere plek met eromheen natte natuurgebieden als het Sarsven en de Kwegt. Gebieden die net dankzij heel veel inzet en geld hersteld zijn, terwijl er omheen overal sloten liggen om de akkers ernaast in maart al droog te krijgen. Het rare is dan dat de boer naast de Kwegt zo lilies kan telen en op de hoge akker naast mijn huis staat de beregening de hele zomer aan. We kunnen niet volhouden dat iedere teelt maar op elke plek moet

kunnen. Ik ben er in 1992 komen wonen, maar de verschraling van de soortenrijkdom gaat door in het agrarische land. Het is eigenlijk absurd dat we miljoenen uitgeven om verdrogings- en stikstofschade te repareren in natuurgebieden in plaats van dat we de stikstofschade voorkomen. Dat is de omgekeerde wereld! Daarom werd ik ook zo gedeprimeerd van de boerenprotesten. Het gaat niet om minder boeren, maar om anders boeren. Er zijn gelukkig al goede voorbeelden, maar we zullen als maatschappij de hele boerensector moeten helpen die omslag te maken. Boeren mét natuur in plaats van tegen. De landbouwtransitie is nu min of meer door de rechter afgedwongen. De boeren is jarenlang valse hoop geboden dat techniek wel alles zou oplossen, nu moet de overheid alsnog in grote haast gaan ingrijpen. Ik zeg dit alles vanuit grote zorgen over de toekomst van de generaties na ons. Onze kinderen en kleinkinderen moeten in een leefbare wereld kunnen leven.”

ERFGOED

“Een landschap is meer dan alleen natuur, daar hoort ons erfgoed ook bij. Het Limburgs Landschap heeft daar vaak haar nek voor uitgestoken. Dat was en is spannend. Ik denk dat de Frankenhof bij Vaals een soort keerpunt is geweest. Dat werd opgevolgd door Kasteel Elsloo en natuurlijk Nieuw

Ehrenstein in de Anstelvallei. Je weet van tevoren dat het grote risicovolle projecten zijn. Daarom pakt niemand anders dat op. Natuurlijk duurt zo'n project altijd langer dan je zou willen, maar het moet zorgvuldig gebeuren, zowel monumentaal als financieel. Ik ben er reuzetrots op wat ons team op die manier bereikt. Omdat Het Limburgs Landschap laat zien wat het kan bereiken krijgt het ook steun van overheden, particulieren, fondsen en het bedrijfsleven. Iedereen investeert mee in zo'n project, het rendement zie je als je er nu rondwandelt. Ik heb ook van dichtbij meegemaakt hoe Kasteeltuinen Arcen opbloeiden. Het was een moeilijk besluit om de exploitatie zelf te doen, maar het was nodig voor het behoud van de Historische Buitenplaats. Een grote inspanning met de nodige risico's maar de Kasteeltuinen Arcen is nu wel een van de visitekaartjes van Het Limburgs Landschap geworden. Eigenlijk zelfs voor heel Noord-Limburg. Het klooster Hoogcruts vind ik ook zo'n mooi voorbeeld.”

DRAAGVLAK

“Het Limburgs Landschap is al zolang ik weet bezig de banden met de maatschappij te versterken. We zien dat aan het groeiend aantal donateurs. Ik word ook blij als ik zie dat de Bedrijvenstichting Robur de honderd nadert. Bijna 100 bedrijven die niet alleen hun bijdrage

storten, maar waarmee we kunnen nadenken over maatschappelijke problemen en oplossingen. De interactie met het bedrijfsleven geeft extra breed draagvlak voor het werk van Het Limburgs Landschap, bovenop de particuliere donateurs en de vele vrijwilligersgroepen. We zouden niet weten wat we zonder vrijwilligers moeten. Daarom vind ik het ook een heel goede beslissing dat Het Limburgs Landschap het Steunpunt Landschapsbeheer voor beheervrijwilligers voor heel Limburg gaat invullen. Een even eervolle als stevige extra taak. Het verdwijnen van het IKL was vreselijk. Ik maak me minder zorgen over Het Limburgs Landschap zelf maar wel over het Limburgse landschap er omheen. Dat is het grootste deel van het platteland. Juist die kleine landschapselementen kunnen de verbinding vormen tussen grotere natuurgebieden. Ze maken Limburg een mooie provincie om in te wonen en te werken. Het mooie is dat we dankzij het steunpunt de goedwillende vrijwilligers in heel Limburg daarbij kunnen helpen. Dat past ook bij de ontwikkeling die ik zie dat steeds meer jongeren zich diepgaand zorgen maken over waar het naartoe dreigt te gaan. Het is hun toekomst.”

BESTUURLIJKE OMVORMING

“Nu ga ik Het Landschap wat meer op afstand volgen, maar met het volste vertrouwen. De eerste directeur waar ik mee mocht werken was Ger Erenken. Die had Het Limburgs Landschap al een stevige impuls gegeven. Ik vind het erg fijn om te zien dat we samen met het team in Wilfred Alblas zo’n inspirerende opvolger hebben gevonden. In de periode waarin we een nieuwe directeur zochten, heb ik de organisatie echt van dichtbij kunnen meemaken. Ik zie een enthousiast team. De organisatie staat als een huis met een enorme positiviteit

en daadkracht. Met die veerkracht hou je het ook vol als er tegenvallers zijn. We hebben tijdens mijn tweede bestuursperiode een grote bestuursverandering doorgevoerd door van een ‘bestuursmodel’ met Algemeen en Dagelijks Bestuur over te gaan naar een Raad van Toezicht en een Raad van Advies. Dat was ook nodig, want we zagen dat het echte werk gedaan werd onder leiding van de directeur-rentmeester. Die heeft veel meer inzicht in wat er moet gebeuren om de doelen te bereiken. Dus dan moet je de verantwoordelijkheid juridisch daar leggen waar hij ook hoort en zorgen dat daar toezicht op wordt gehouden zodat alles conform de afspraken uitgevoerd wordt, zowel inhoudelijk als finan-

cieel. Om te voorkomen dat er een tunnelvisie ontstaat is het goed dat we de organisatie ook spiegelen. Daarom wilde Het Limburgs Landschap naast een externe beheercommissie en een erfgoedcommissie ook een Raad van Advies. Die raad is breed samengesteld uit de maatschappij zodat hij positief kritisch kan meedenken, dat is waardevol. Zowel qua organisatie als bestuurlijk ontwikkelt Het Limburgs Landschap zich prima door, daarom ga ik met een gerust hart weg. Dankbaar voor alles wat Het Limburgs Landschap heeft bereikt en voor de vele inspirerende momenten.”

TEKST: EDMOND STAAL

“Ik word ook blij met de Bedrijvenstichting Robur waarmee we kunnen nadenken over maatschappelijke problemen en oplossingen.” Roburdag 2022. Voormalig NAVO hoofdkwartier, Cannerberg. Foto Henk Heijligers.

“Volledige restauratie van klooster Hoogcruts bleek onhaalbaar, maar toch heeft het gebouw een zinvolle bestemming gekregen. Er zitten verschillende gebruikers. Zingeving is een drijfveer voor hun activiteiten. Zo wordt Hoogcruts een klooster van de 21^e eeuw.” Foto Henk Heijligers.